Lietas arhīva Nr. A42-01237-21/28
ECLI:LV:ADRJRIT:2021:1103.A420123721.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021.gada 3.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Kristīne Kalvāne,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz Latvijas Universitātes pieteikumu par Kultūras ministrijas 2020.gada 16.decembra rīkojuma Nr. 2.51194 „Grozījums Kultūras ministrijas 1998.gada 29.oktobra rīkojumā Nr. 128 „Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu”” atcelšanu daļā, ar kuru noteikta arhitektūras pieminekļa „Anniņmuižas dzīvojamā ēka ar alejām” teritorija un individuālā aizsardzības zona,

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kultūras ministrijas 2020.gada 16.decembra rīkojumu Nr. 2.5-1-194 (turpmāk – Rīkojums) izdarīti grozījumi Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Proti, grozīti vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa „Anniņmuižas dzīvojamā ēka” (valsts aizsardzības Nr. 7722):

1) nosaukums „Anniņmuižas dzīvojamā ēka” aizstāts ar vārdiem „Anniņmuižas dzīvojamā ēka ar alejām”;

2) adrese „Rīga, Jūrmalas gatve 74/76” aizstāta ar „Rīga, Jūrmalas gatve 76 k-3; Rīga, Jūrmalas gatve 76”;

3) vērtības grupa „Vietējās nozīmes” aizstāta ar „Reģiona nozīmes”;

4) noteikts sastāvs: ēka ar kadastra apzīmējumu – 0100 093 0003 002, daļas no zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem – 0100 093 0212 un 0100 093 0003. Noteiktas kultūras pieminekļa saglabājamās vērtības – telpiskais risinājums ainavā, plānojuma struktūra, dekoratīvi bagāta fasāžu apdare, īpaši mākslas elementi fasādēs, oriģinālais būvapjoms, fasāžu arhitektoniski mākslinieciskā kompozīcija un apdare, parka daļas telpiskā kompozīcija un plānojums, vēsturiskie stādījumi, vēsturiskā ūdenstilpne – dīķis;

5) noteikta individuālā aizsardzības zona.

Rīkojuma pielikumā „Grafiskais plāns” attēlota reģiona nozīmes arhitektūras pieminekļa „Anniņmuižas dzīvojamā ēka ar alejām” (turpmāk – Objekts) teritorija, ēka, individuālā aizsardzības zona un zemes vienību robežas.

Rīkojuma pamatā ir Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) secinājums, ka Objekts ir vienīgā vēsturiskā celtne samērā lielā Rīgas apkaimē, kurā Anniņmuižas vārdu nes divas ielas un plašs meža parks. Objekts un apkārt esošā teritorija – parādes pagalma daļa, Objekta dienvidu pusē esošie vēsturiskie stādījumi – alejas, kā arī dīķis, veido vienotu telpu – arhitektoniski, ainaviski un kultūrvēsturiski vērtīgu, nedalāmu kopumu. Objekts atbilst likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 14.panta piektajā daļā noteiktajiem kritērijiem.

[2] Pieteicēja Latvijas Universitāte iesniedza pieteikumu tiesā par Rīkojuma atcelšanu daļā, ar kuru noteikta arhitektūras pieminekļa „Anniņmuižas dzīvojamā ēka ar alejām” teritorija un individuālā aizsardzības zona. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Nosakot individuālās aizsardzības zonu ap Objektu, nav ņemtas vērā pieteicējas iebildes, par kurām pieteicēja informēja Pārvaldi vēstulē Nr. 6-5/319.

[2.2] Nav sniegta informācija par kritērijiem (apstākļiem), kas ņemti vērā nosakot individuālās aizsardzības zonu ap Objektu, kā arī Objekta teritoriju (robežu). Tāpat nav izsniegti individuālās aizsardzības zonas uzturēšanas režīma noteikumi.

[2.3] Individuālās aizsardzības zonas platība ap Objektu ir noteikta nesamērīgi plaša, kas būtiski ierobežos iespēju plānot nekustamā īpašuma Jūrmalas gatvē 76, Rīgā, teritorijas un ēku turpmāku izmantošanu un nekustamā īpašuma attīstības prioritātes. Ir pārkāpts Administratīvā procesa likuma 5.pantā noteiktais privātpersonas tiesību ievērošanas princips, 8.pantā noteiktais tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips, 9.pantā noteiktais patvaļas aizlieguma princips un 13.pantā noteiktais samērīguma princips.

[2.4] Nav samērīga noteiktā Objekta teritorija, kas robežojas līdz ar pieteicējai piederošo ēku ar kadastra numuru 0100 093 0003 015, kā rezultātā pieteicējai ir ierobežotas tiesības lietot iepriekš minētās ēkas iekšpagalmu. Ēkas iekšpagalmā neatrodas kultūras vērtības, kas būtu jāaizsargā. Objekta teritorijas robežu ir iespējams noteikt, neiekļaujot tajā ēkas iekšpagalmu. Ēkas iekšpagalma neesamība pieminekļa teritorijā nekādā veidā neietekmē objekta vizuālo uztveri.

[2.5] Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu aizsargjoslās (aizsardzības zonās) ap kultūras pieminekļiem jebkuru saimniecisko darbību, nekustamā īpašuma zemes mērniecību vai būvniecību drīkst veikt tikai ar Pārvaldes atļauju. Ņemot vērā noteikto individuālās aizsardzības zonas platību ap Objektu, pieteicēja uzskata, ka šī prasība nav samērīga.

[2.6] Saskaņā ar spēkā esošo Rīgas pilsētas teritorijas plānojumu nekustamā īpašuma Jūrmalas gatvē 76, Rīgā, (ar kadastra numuru 0100 093 0003) teritorijas, kurā atrodas Objekts, atļautais izmantošanas veids ir publiskās apbūves teritorija ar apstādījumiem, kas paredz sabiedrībai brīvi pieejamas teritorijas. Līdz ar to jau šobrīd tiek nodrošināta iespēja piekļūt Objektam, tai skaitā netiek aizskarta kultūras pieminekļa vizuālā skata kvalitāte un tiek saglabāta kultūras pieminekļa kultūrvēsturiskā ainava.

[3] Pārvalde paskaidrojumā norāda, ka pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Objekta teritorijas robeža ir noteikta, vadoties pēc ansambļa viengabalainības, autentiskās substances un uztveramības saglabāšanas principa.

Objekta teritorija neierobežo pieteicējas tiesības lietot pagalmu starp muižas dzīvojamo ēku un padomju laika apbūvi veidā, kas negatīvi neietekmē pieminekli. Tomēr, ņemot vērā muižas teritorijas plānojuma izveides principus, muižas dzīvojamās ēkas parādes priekšpagalma (pieteicēja iesniegumā

saukts par „iekšpagalmu") teritorijā jauna apbūve nav pieļaujama.

[3.2] Pārvalde citē likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 23.panta pirmo daļu un norāda, ka gadījumā, ja Objektam netiktu noteikta individuālā aizsardzības zona, tad būtu piemērojama Aizsargjoslu likuma 8.panta otrajā daļā noteiktā aizsardzības zona, proti, 100 metri. Līdz ar to Pārvalde, izstrādājot individuālo aizsardzības zonu, ir samazinājusi likumā noteikto 100 metru aizsardzības zonu. Gadījumā, ja tiesa apmierinās pieteicējas pieteikumu, Objektam būs piemērojama likumā noteiktā 100 metru aizsardzības zona, kas ir plašāka nekā noteikts ar individuālo aizsardzības zonu.

Līdz ar to Pārvalde ir vērtējusi samērīgumu un samazinājusi likumā noteikto aizsardzības zonu, lai indivīda tiesības uz īpašumu tiktu pēc iespējas mazāk ierobežotas, bet tajā pašā laikā tiktu aizsargāts kultūrvēsturiskais mantojums.

[3.3] Pārvalde nosaka kultūras piemineklim individuālu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) atbilstoši konkrētai situācijai dabā, pieminekļa teritorijai un tās specifikai, lai nodrošinātu labāko veidu pieminekļa aizsardzībai. Individuālā aizsardzības zona ļauj arī racionālāk plānot teritorijas izmantošanu un precizēt ar kultūras pieminekļa aizsardzību saistītos apgrūtinājumus.

Nosakot Objekta individuālo aizsardzības zonu, galvenais kritērijs bija tā teritorijas robeža atbilstoši konkrētajai situācijai dabā. Pieminekļa aizsardzības zonā ir iespējama īpašuma tālāka attīstība, izveidojot vienotu teritorijas attīstības koncepciju un respektējot tiešā tuvumā esošās kultūrvēsturiskās vērtības, to mērogu un vizuālo tēlu. Attīstības ieceres ir saskaņojamas Pārvaldē likumā paredzētajā kārtībā.

[3.4] Saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļiem" 23.panta pirmo daļu, kultūras pieminekļu aizsardzības zonu izveidošanai nav vajadzīga zemes lietotāja vai īpašnieka piekrišana. Apstāklis, ka Pārvalde nav samazinājusi noteikto individuālo aizsardzības zonu, pats par sevi nenozīmē, ka Pārvalde nav izvērtējusi pieteicējas argumentus.

[3.5] Nav pamatots pieteicējas arguments, ka Pārvalde nav sniegusi informāciju par kritērijiem (apstākļiem), kuri ir ņemti vērā nosakot Objekta teritoriju un individuālo aizsardzības zonu. Pieteicēja pieteikumā nav norādījusi, uz kāda pamata un kādu informāciju tā vēlējusies saņemt. Pieteicēja ir informēta par ierosinājumu, ar mērķi noskaidrot pieteicējas viedokli. Pārvalde pieteicējas viedokli ir izvērtējusi un sniegusi tai atbildi.

[3.6] Prasība, ka aizsargjoslā ap kultūras pieminekli jebkuru saimniecisko darbību var veikt tikai ar Pārvaldes atļauju, ir noteikta Aizsargjoslu likuma 38.pantā. Pārvalde, savas kompetences ietvaros, nevar vērtēt likumā noteikto ierobežojumu samērīgumu.

[3.7] Teritorijas plānojums nav un nevar nodrošināt pilnvērtīgu aizsardzības mehānismu kultūras piemineklim. Izstrādes stadijā esošais Rīgas teritorijas plānojums izteikti norāda uz teritorijas plānojuma mainīgo dabu. Teritorijas plānojums nevar aizstāt kultūras pieminekļa aizsardzības zonas.

[3.8] Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumu Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu" 45.punktu individuālās aizsardzības zonas uzturēšanas režīma noteikumi pieteicējai tiks izsniegti divu mēnešu laikā pēc Objekta iekļaušanas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

[4] Kultūras ministrija paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, norādot Pārvaldes paskaidrojumā minētos argumentus, kā arī uzsver, ka pieteikumā norādīto argumentu vērtēšana ir Pārvaldes kompetencē.

Motīvu daļa

[5] Pieteicēja uzskata, ka arhitektūras pieminekļa „Anniņmuižas dzīvojamā ēka ar alejām" teritorija un individuālā aizsardzības zona ir noteiktas nepamatoti.

[6] Ar Rīkojumu ir palielināta Objekta teritorija, pievienojot daļu no zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem – 0100 093 0212 un 0100 093 0003. Proti, Objekta sastāvā ir iekļauts pieteicējai piederošās ēkas iekšpagalms, dīķis, kā arī liepu alejas. Šādas izmaiņas ir veiktas, ņemot vērā Anniņmuižas vēsturiskā plānojuma struktūru, iekļaujot Objekta sastāvā ēkas parādes pagalma daļu, kā arī ēkas dienvidu pusē esošos vēsturiskos stādījumus: divas paralēli stādītas liepu alejas ar atsevišķiem ievērojamu dimensiju ozoliem, lapeglēm un dīķi.

Objekts ir nekustams komplekss kultūras piemineklis atbilstoši likuma „Par kultūras pieminekļiem" 2.panta pirmās daļas 1.punktam. Likuma „Par kultūras pieminekļiem" 14.panta astotā daļa noteic, ka Pārvalde var precizēt valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritoriju robežas, tai skaitā pēc kultūras pieminekļa īpašnieka iniciatīvas.

Teritorijas precizējums pamatots ar to, ka muižas ēka un tai apkārt esošā teritorija – parādes pagalma daļa, ēkas dienvidu pusē esošie vēsturiskie stādījumi – alejas, kā arī dīķis, veido vienotu telpu – arhitektoniski, ainaviski un kultūrvēsturiski vērtīgu, nedalāmu kopumu.

Tiesa piekrīt šim pamatojumam, jo Anniņmuiža vēsturiski ir izveidojusies kā vienots vērtību kopums – ēka ar parka teritoriju, kas sevī ietvēra dīķi un divas liepu alejas ēkas dienvidu pusē (*lietas 35. un 36.lapa*). Nešaubīgi muiža pilsētvidē ir uztverama kā kultūrvēsturisku vērtību kopums, nevis kā atsevišķi stāvoša eklektisma stilistikā būvēta ēka. Tas pats attiecas arī uz ēkas parādes pagalmu, jo ēka vislabāk ir uztverama no attāluma, ja tās priekšā ir brīva telpa. Gadījumā, ja parādes pagalma neapbūvētā daļa netiktu iekļauta Objekta teritorijā, tad ēka zaudētu parādes skata laukumu, kas to padarītu vizuāli mazāk pievilcīgu. Proti, muižas ēkas uztverei ir nepieciešama brīva teritorija tās fasādes pusē, jo vēsturiski piebraukšana pie muižas ēkas ir bijusi no parādes puses. Tādējādi skatam tiek atklāta muižas ēkas arhitektoniskā vērtība.

Tiesa piekrīt Pārvaldes paskaidrojumos norādītajam, ka dabā vēl šobrīd eksistē autentiskās parka robežas, muižas dzīvojamai ēkai piegulošās stādījumu un celiņu sistēmas. Tiesa piekrīt arī tam, ka pagalma iekļaušana pieminekļa teritorijā ir būtiska pieminekļu aizsardzības aspektā, jo tas iezīmē padomju periodā iznīcinātā piebraucamo ceļu tīkla un priekšlaukuma vietu, un šodienas izmainītajā situācijā šīs telpiskās kompozīcijas komponente – reprezentatīva rakstura priekšpagalms – uzskatāma par saglabājamu vērtību.

Tādējādi tiesa atzīst, ka teritorija Objektam ir noteikta atbilstoši faktiskajai situācijai, lai nodrošinātu Objekta kultūrvēsturiskās vērtības saglabāšanu.

[7] Objektam ir noteikta individuālā aizsardzības zona saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļiem" 23.panta otro daļu.

Vispirms ir norādāms, ka Objekts ir reģionālas nozīmes valsts aizsargājamais kultūras piemineklis.

Likuma „Par kultūras pieminekļiem" preambulā ir teikts, ka kultūras pieminekļu aizsardzība ir pasākumu sistēma, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu. Likuma 1.pants noteic, ka kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa – kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.

Saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļiem" 23.panta otro daļu, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību, nekustamiem kultūras pieminekļiem tiek noteiktas kultūras pieminekļu aizsardzības zonas. To izveidošanai nav vajadzīga zemes lietotāja vai īpašnieka piekrišana. Zonas un to uzturēšanas režīmu nosaka Pārvalde. Ap kultūras pieminekļiem, kuriem nav noteiktas aizsardzības zonas, un jaunatklātajiem kultūras pieminekļiem lauku

apdzīvotajās vietās ir aizsardzības zona 500 metru attālumā, bet pilsētās — 100 metru attālumā. Kultūras pieminekļu aizsardzības zonā darbības, kas ietekmē kultūrvēsturisko vidi (piemēram, būvniecība, zemes reljefa mākslīga pārveidošana, mežsaimnieciska darbība, tādu iepriekš neidentificētu priekšmetu izcelšana no zemes vai ūdens, kuriem varētu būt vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība), drīkst veikt tikai ar Pārvaldes atļauju. Kultūras pieminekļiem, kuriem likumā noteiktajā attālumā aizsardzības zona nav nepieciešama, Pārvalde to, sadarbojoties ar pašvaldību, var samazināt. Ja nepieciešama aizsardzības zonas palielināšana, Pārvalde to nosaka Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Jānorāda, ka aizsardzības zonas noteikšana ir obligāts tiesību normā paredzēts kultūras pieminekļu aizsardzības līdzeklis un tā izveidošanai nav vajadzīga zemes īpašnieka piekrišana. Līdz ar to pieteicējas viedoklis šajā gadījumā ir uzklausīts, tomēr būtiskāka nozīme ir kultūras pieminekļa saglabāšanai nākamajām paaudzēm, iepretim pieteicējas interesēm netraucēti lietot zemi Objekta aizsardzības zonā. Tādējādi individuālā aizsardzības zona ir noteikta ar mērķi nodrošināt Objekta kā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu. Turklāt Objekta individuālā aizsardzības zona ir noteikta mazāka nekā likuma „Par kultūras pieminekļiem" 23.panta otrajā daļā paredzētie 100 metri. Līdz ar to individuāli noteikta kultūras pieminekļa aizsardzības zona ir labvēlīgāka pieteicējas interesēm.

[8] Papildus uzsverams, ka saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļiem" 14.panta 12.daļu Objekta iekļaušanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā nav vajadzīga tā īpašnieka piekrišana. Viņam tiek noteikti nodokļu atvieglojumi vai kompensēti zaudējumi, ja tādi radušies sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem. Šī tiesību norma vienmēr norāda uz valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās vērtības saglabāšanas prioritāti iepretim īpašnieku tiesībām lietot īpašumu.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105.pantu ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

Satversmes 105.pants paredz gan īpašuma tiesību netraucētu īstenošanu, gan arī valsts tiesības sabiedrības interesēs ierobežot īpašuma izmantošanu. Proti, vispārējais princips – īpašuma netraucēta izmantošana – vienmēr ir aplūkojams kopsakarā ar valsts tiesībām ierobežot īpašuma izmantošanu. Tādējādi tiesības uz īpašumu nav absolūtas (*Satversmes tiesas 2014.gada 19.marta sprieduma lietā Nr.2013-13-01 10.punkts*).

Ikviena pamattiesību ierobežojuma pamatā ir jābūt apstākļiem un argumentiem, kādēļ tas vajadzīgs, proti, ierobežojums tiek noteikts svarīgu interešu – leģitīma mērķa – labad (*Satversmes tiesas 2005.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr.2005-19-01 9.punkts un 2010.gada 27.oktobra sprieduma lietā Nr.2010-12-03 14.punkts)*.

Satversmes preambulā tostarp ir minēts, ka ikviens rūpējas par sevi, saviem tuviniekiem un sabiedrības kopējo labumu, izturoties atbildīgi pret citiem, nākamajām paaudzēm, vidi un dabu. Kultūras pieminekļi atrodas īpašā valsts aizsardzībā. Tiesa uzskata, ka kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana nākamajām paaudzēm ir leģitīms mērķis, kā arī būtisks jebkuras valsts uzdevums un tajā dzīvojošo indivīdu pienākums. Tāpēc valsts sabiedrības interesēs ir tiesīga noteikt pasākumu kopumu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai. Savukārt īpašniekiem ir jārēķinās ar to, ka tiem ir jāpacieš ierobežojumi valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saglabāšanas nodrošināšanai. Vienlaikus jānorāda, ka no vienas puses īpašniekam ir noteikti ierobežojumi izmantot zemi, uz kuras atrodas kultūras piemineklis, bet no otras puses likuma „Par kultūras pieminekļiem" 14.panta 12.daļā ir noteikti pasākumi, kas kompensē īpašniekam noteiktos ierobežojumus. Tādējādi ar likumu ir līdzsvarotas visas sabiedrības un zemes īpašnieku intereses.

[9] Pieteicēja pieteikumā ir izteikusi virkni argumentu, uz kuriem jau faktiski ir atbildēts iepriekš. Proti, individuālās aizsardzības zonas noteikšana ir obligātais administratīvais akts un Pārvaldei nav pienākuma ņemt vērā pieteicējas iebildumus, jo individuālā aizsardzības zona Objektam ir jānosaka, neskatoties uz to, ka pieteicēja nav ar to apmierināta. Turklāt individuālās aizsardzības zona ir noteikta mazāka, nekā paredzēts tiesību normā. Tādējādi pieteicējas intereses ir ievērotas un nav pamata Pārvaldei pārmest samērīguma principa pārkāpumu.

Pieteicēja norāda, ka tai nav saprotams Rīkojuma pamatojums. Tiesa piekrīt pieteicējai, ka Rīkojumā nav ietverts izvērsts pamatojums Objekta teritorijas un individuālās aizsardzības zonas noteikšanai. Tomēr pamatojums ir rodams Rīkojuma izstrādes dokumentos. Pārvaldes Kultūras pieminekļu uzskaites komisijas 2020.gada 3.jūlija sanāksmē tika apstiprināta Arhitektūras un mākslas daļas piedāvātā Anniņmuižas kultūras pieminekļa sastāva papildināšana, vērtību grupas un nosaukuma maiņa (*lietas 37.–46.lapa*). Šajā dokumentā ir norādīts izsmeļošs situācijas apraksts un izdarīto grozījumu pamatojums. Turklāt Rīkojuma 4.punktā ir norādīts konspektīvs pamatojums grozījumu izdarīšanai un no tā ir saprotams, kāpēc ar Rīkojumu ir apstiprināti grozījumi, kuriem pieteicēja nepiekrīt.

Senāts, ir atzinis, ja lietderības apsvērumi netiek ietverti iestādes lēmumā un lēmums nav acīmredzami nesamērīgs, ir iespējams, ka iestāde šādus apsvērumus ir izdarījusi, bet nav atspoguļojusi tos rakstveida lēmumā. Šāds pārkāpums ir uzskatāms par formālu pārkāpumu, kura dēļ administratīvais akts nav atceļams. Tikai tad, ja šādu apsvērumu neizdarīšana vai nepareiza izdarīšana ir novedusi pie administratīvā akta prettiesiskuma pēc būtības, administratīvais akts ir atceļams (*Senāta 2006.gada 22.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-245/2006 15.punkts, 2009.gada 10.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-114/2009 15.punkts*). Citiem vārdiem, apstāklis, ka lēmumā nav tieši norādīti lietderības apsvērumi, pats par sevi nenozīmē, ka iestāde tādus nav izdarījusi. Tiesa atzīst, ka šajā lietā pieteicēja var saprast, kāpēc ir izdots šāda satura administratīvais akts, kā arī tā pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

[10] Pieteicēja gan iestādē, gan tiesā ir uzsvērusi, ka saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojuma dokumentiem teritorijas atļautais izmantošanas veids ir publiskās apbūves teritorija ar apstādījumiem, un Objekts tāpēc ir brīvi pieejams sabiedrībai, nenosakot individuālo aizsardzības zonu.

Šis pieteicējas arguments neiztur kritiku, jo teritorijas plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes izmantošanas veidiem un kultūras pieminekļu aizsardzības pasākumiem ir atšķirīgi mērķi. Teritorijas plānošana notiek, lai panāktu, ka teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku (Teritorijas attīstības plānošanas likuma 2.pants). Savukārt kultūras pieminekļu aizsardzības mērķis ir to saglabāšana nākamajām paaudzēm. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana nenotiek atbilstoši teritorijas plānošanas dokumentiem, bet to regulē speciālās tiesību normas, kas nosaka pasākumu kopumu šī mērķa sasniegšanai.

[11] Rezumējot iepriekš teikto, tiesa atzīst, ka Rīkojums ir tiesisks administratīvais akts un tā atcelšanai pārsūdzētajā daļā nav pamata. Tāpēc pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu un 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt Latvijas Universitātes pieteikumu par Kultūras ministrijas 2020.gada 16.decembra rīkojuma Nr. 2.51194 „Grozījums Kultūras ministrijas 1998.gada 29.oktobra rīkojumā Nr. 128 „Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu”” atcelšanu daļā, ar kuru noteikta arhitektūras pieminekļa „Anniņmuižas dzīvojamā ēka ar alejām” teritorija un individuālā aizsardzības zona.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese K. Kalvāne